

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 80'—, mesečno K 1'70. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. — Dopsi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirane pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglase se plača peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Iskre tljijo . . .

Na Balkanu se ponavljajo krvavi plameni.

Še preden je končala srbska armada v Albaniji svoje delo, preden se je bil ustanovil tam doli potreben mir, se napoveduje nova zarja krvi, nova groza smrti.

Ni dovolj, da mori na bojišču kolera, da še želi nasičena zemlja po krvavih truplih; četrtkrat sega kruta starka s svojo smrtonosno roko med narode, ki so si želeli svobode, da izpopolnijo ž njo njihov pravi razvoji. Ni jim bilo dano, da bi se bili oddahnil po utrudljivem naporu; še ležijo po bojnih njivah kosi granat, še spijo ugrabljeni topovi po zasekah, ko se iznova postavljajo na meje strojne puške in se pripravljajo bombe.

Vstaja četrti bojni ples. Ples neudušljive zavisti, ples nezavedljivih pretenzij, ples nedovoljene grabežljivosti.

Orčija in Turčija. Dvignila bi se rada potlačena moč. Premagani iščejo maščevanja.

Od takih strani ni pričakovati usmiljenih poravnjav; zlomljeni tilnik bi se hotel ponovno dvigniti, da uzre še enkrat zahajajoči polumesec. Zadnjikrat.

Svoj glas bi rada povzdignila Turčija, preden zapusti evropsko ozemlje.

Obhajamo obletnico prvih zmag. Dne 8. oktobra 1912 se je začel nemir, ki mu še danes ni konca. Turčija je bila popolnoma poražena in izgubila je zaupanje v celi Evropi. Potezali so se zanj in nekateri Nemci, ki niso privoščili po prostosti hrepenečim zmage — zato — ker so bili Slovani.

Razen Hubiteljev von Goltz paše se je oglašil v prilogi Turkom še nekd.

Bil je to francoski pisatelj Pierre Lottis. Izdal je v obrambo propale Turčije celo knjigo in utemeljeval v nji svoje razloge, zaradi katerih brani »stiskano« državo. Zato pa ga ni pozabila Turčija, ko je prišel v Odrin še potem, ko je to, s krvjo zavzeto mesto bilo vrnjeno turški posadki brez brambe in pripomb, so ga svedčano sprejeli. Priredili so mu serijo sprejem in slavnosten banket.

Danes stoje pred durmi novi dogodki. Vrata se odpirajo novi vojni. V žrjavi zakopano ogelje pričinja znova žareti. Nevarno je, če se približa goreča luč sodu, ki je nabit s smodnikom.

Na Balkanu se zopet oglašajo konflikti med živimi mrličji in nastopajočo generacijo. Odškodnino je zahtevala Bolgarija, pa jo je tudi izgubila; vsled nepreviđenosti. Odškodnino je dobila Srbija in se bori zanj še danes; ne bogljeno albansko dete bo umrlo vsled mraza in gladi.

Grška je hotela urediti meje. Tedaj se je spomnila Turčija, da bi lahko dobila zopet v svojo last Egejske otoke. Zaraditega turški diplomati ropotajo.

Mogoče ni več daleč čas, ko bomo morali z resnostjo zreti v obličje novemu dogodku. Vrhuteg ase razburjajo tudi na Daljnem Vstoku. Kaj vse ima na ramenih prihodnost? Brez ugičanja: da postane Balkan še središče svetovne vojne . . .

Nabrežina.

Trgatev in drugo.

Mimoli teden sem se odzval povabilu na trgatve, kjer sem ostal več dni. Grozja bode na obilico. Ljudje ne pomnijo enake trgatve že celo desetletje. Posebno ob morju, je trta zelo obrodila. Le na polju je grozde vsled dolgega deževja nekoliko ognili, drugo je ostalo zeleno. No, to pa menda nima pomena, to grozde stiskajo posebe. Ostalo pa bo dalo izbornu kapljico. Vsled toče, katera je uničila vipavsko letino, bode cena nabrežinskega vina izvanredno visoka. Kmetje so zelo veseli obilnega pridelka. Že sedaj se razgovarjajo med seboj, po kakšni ceni ga bodo prodali. — Tudi o politiki se mnogo razgovarjajo.

Sešel sem se s prijateljem, s katerim sem se dolgo pogovarjal. Imel sem priložnost izvedeti marsikaj, posebno glede odnošajev med strankami. Med pogovorom sva prišla tudi do točke: Izobrazba.

— Obstoja še pevske društvo »Nabrežina«? — ga vprašam. — Ne! Stari pevci so se razšli, naraščaja pa ni bilo — mi odgovori. — In sedaj?

— Pred letom dni, je nestrankarska »Javna ljud. knjižnica« ustanovila svoj pevski odsek, in v zadnjem času, se je tudi socialnodemokratska »Vzajemnost« pobrigala za to.

— Toraj sedaj obstojata dve pevske društvi?

— Da prijatelj, resnično obstojata dve, in slednje si prizadeva pridobiti najboljše pevce. Javne ljudske knjižnice. To pa na najimfamejši način. Člani »Vzajemnosti«, jih obrekujejo in še celo grozijo jim. Žal mi je, da se nahajamo v tako izobraženi Nabrežini.

— Kaj pa druga društva?

— Godbeno, katero se je pred časom razšlo, se je zopet ustanovilo. Dramatični odsek pa bode menda tudi letos deloval, pod okriljem »Javne ljudske knjižnice«. Najnovejši korak pa je ta, da je »Javna ljudska knjižnica« odprla čitalnico.

— Kaj vam nudi pa tam? — ga zopet vprašam.

— Tam dobimo večernega razvedrila: čitamo knjige in razne časopise.

— Ste li naročeni tudi na »Dan«? — Da tudi na »Dan«. — Ali vam ugaja? — Gotovo nam ugaja, posebno ker je neodvisen dnevnik. — Koliko iztisov pa se prodaja Nabrežini?

— Ne vem! Gotovo pa se bode razširil, ker mislim, da marsikomu odpira oči. Posebno tem nabrežinskim socialno-demokratskim trobentačem, katerih mnenje je, da slovenskega jezika sploh ni treba govoriti.

— Nadalje sem govoril z delavci, o raznih političnih vprašanjih. Iz teh pogovorov sem do dobrega spoznal žalostne posledice mednarodne socialne demokracije. Dan mi je bil odgovor: »Kaj slovensčina, s slovensčino ne prideš nikamor.«

— Gotovo ne, — sem jim odgovoril — ako bodem ubral vaše poti. Vi dokazujete dovolj, da je narodnost nam deveta briga, pri vsem tem, ko se imenujete jugoslovanske socialne-demokrate. Za vzgled naj vam bodo italijanski socialisti. Oni so pravi italijanski nacionalisti. Bori se za svoje pravice, napram kapitalizmu in to v internacionalni armadi, a veliko ljubši jim je boj njihovi narodni pravici. Vi pa delate ravno nasprotno. Hočete, da naš narod ostane teptan še nadalje, kot je bil in je še danes.

Dokazal sem jim tudi druge krivice, katere se jim godijo s strani socialne demokracije in obenem jim priporočal dnevnik »Dan«. — Nekateri so bili skoro prepričani, drugi pa niso hoteli umeti.

Šel sem proti stanovanju počasi, zamišljeno; črna misel mi je morila dušo: Moj narod je — proklet! — Drugi dan sem odhajal še vedno premišljujoč dogodek prejšnjega dne. No saj je vendar čas, sem si mislil, da se v narodnem oziru pobrigajo metodni faktorji.

Dospel sem na postajo še vedno istih misli. Predno pa sem se odpeljal, privozi na postajo vlak, z dolgo vrsto vozov, obloženih s kamnjenim in hrustcem. Zelo začuden sem gledal, tako velike kupe kamnja. Vprašal sem v bližini stoječega moža: Kaj pa to? Od kod prihaja?

— To je kamenje iz kamenoloma »Cava Romana«, namenjeno za železnico.

— Kako to? Saj vendar pred leti, pomnim še jaz, je zalagalo železnico domače podjetje.

— Da, resnica ali sedaj je sklenila železnica pogodbo z rimskim kamenolomom in to tudi pod ceno. Domače podjetje pa je uničeno. Ali ste bili vi gospod kedaj v »Cavi Romani«? — vpraša me nadalje.

— Da, ampak pred časom — mu odgovorim.

— Bi morali sedaj, si ogledati to podjetje. Tam bi videli velikanske naprave. Povsod so sami stroji. Ni eden kamen, niti najmanjši kos kamna se ne zavrže. Kar se ne porabi,

zmelje stroj in vse gre v delo. — Saj pravim, to podjetje bode uničilo vso malo obrt. In ni dovolj pravi nadalje, tudi domačine izganja, pri tem ko importira drugorodce. Ako bode šlo tako naprej, ne vem kam bomo prišli.

— Kam pa gredo odslovljeni delavci?

— Po svetu.

— Wildi posnema brzkone dosedanj sistem tržaškega magistrata

— mu pristavim. On pa mi je odgovoril nekako v skrbi: Kdo zna! Le to vemo, da se nam godi krivica. Kaj bo v prihodnje, ne vem . . .

— Hvala! Na svidenje!

Odrdral je vlak, jaz pa sem se zatopil v misli. Ali bi ne bilo mogoče preprečiti vse to?

Vlak se je ustavil na postaji v Trstu in jaz sem pristavil nekako nehoto mojim mislim: S trebulom, za kruhom . . .

Stoletnica francoskih bojev na Slovenskem.

Nugentov napad je bil velikega pomena.

Francozi so se morali umakniti na Herpelje nazaj — tam jih je Nugent ponoči napadel, 500 je bilo vjetih, drugi so se s težavo rešili v Trst. S tem je bila pot od juga proti Ljubljani prebita.

Boji pri Trzinu.

Med tem pa je pretila nova nevarnost od Celja. General Felseis je prodiral proti Kamniku in je pred 8. sept. zasedel mesto. Podkralj Evgen je zapazil nevarnost in je zapovedal generalu Belottiju, da naj zavaruje most čez Savo pri Črnučah in naj brani savski breg do Zaloga. Belotti je 8. sept. odšel iz Kranja in je šel na levem bregu Save proti Črnučam. To pa je bila usodna napaka, kajti general je vedel, da so Avstrijci že v Kamniku in da se pripravljajo za nadaljno pot proti Savi. Ako bi bil šel general previdno na desnem bregu Save nazvzdol, bi bil lahko izpolnil podkraljev ukaz — tako pa je šel v svojo pogubo. Avstrijci so stali že v Dobu in v Soteski ter so zasedli breg Bistrice. Ob 2. pop. so zadele prve čete generala Belottija na avstrijsko stražo pri vasi Moste. Po kratkem boju so se morali Francozi umakniti. Belotti je šel proti Mengšu. Med tem pa je Felseis poslal novih čet, da zavarujejo prehod pri Črnučah, ako bi dobili Francozi pomoč od Ljubljane. V Mengšu se je razvnel hud boj, po katerem so se morali Francozi umakniti na Trzin. Toda med tem je avstrijska straža že zasedla Trzin. Tako so prišli Francozi med dva ognja. General Belotti se je hotel rešiti proti Mengšu; nastal je boj na bajonet. Francozi so bili odbiti in ni jim kazalo nič drugega, nego rešiti se na Črnuče in od tam v Ljubljano. Obdani so bili

od vseh strani. Borili so se na gričih, ki se vlečejo med Trzinom in Črnučami — nazadnje je general Belotti spoznal, da je izgubljen in se je udal. Bil je ranjen z bajonetom v nogo. Z njim je bilo ujetih 650 mož, med temi nekaj konjenikov, 20 oficirjev, generalov tajnik, vojni komisar, dve zastavi, dva topova in 3 vozovi municije. Avstrijci so imeli le par mrtvih in 14 ranjenih. Francozov pa je padlo 55, in 200 je bilo ranjenih. Drugi so pobegnili v gore in lesove. Belottijeva brigada je bila uničena, pot čez Savo odprta.

Podkralj spremeni načrt.

Podkralj je torej slišal same žalostne vesti. Gen. Pino, ki je šel proti Nugentu, ni nič opravil. Belotti je bil uničen — z Dolenjskega je pretila vedno večja nevarnost. Naiboli se je bal podkralj za Trst in za ilirsko glavno mesto Ljubljano. Zato je sklenil pustiti na severu od Dravi in Savi male posadke in se z vso silo vrči proti Nugentu, ki je prodiral na Notranjskem. Gen. Verdier je dobil ukaz braniti Dravo. Imel je svoje posadke v Rožeku, v Bellaku in v Laksenburgu. Gen. Guesnel je imel braniti Savo, posebno prelaz Ljubeli. Divizija Marcoquet je zasedla Ljubljano in je imela nalogo braniti savski most pri Črnučah in zavarovati Savo do Zaloga. To je bil položaj dne 10. septembra.

Podkralj je prestavil svoj glavni stan (dne 11. sept.) v Ljubljano. Od tu je poslal divizijo Palombini na Notranjsko, da ustavi Nugenta na njegovi poti. Pri Logatcu so se združile francoske čete, da skupno udarijo na Nugenta. Ako pa je hotel Nugenta uničiti je moral podkralj paziti, da ne dobi Nugent z Dolenjskega od Radivojeviča pomoči, zato je poslal 4 bataljone italijanske garde

LISTEK

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

»Pa zahtevaj vsaj pomočnika . . . če ti tudi zniža plačo. To vsaj ni nemogoče.«

»No . . . saj ne pravim, da ne. Pa kdaj odhajate?«

»Čez štirinajst dni.«

»Potem se kar začni polagoma pripravljati. Ali imaš vse, česar potrebuješ? Ako ti manjka česa . . .«

»Ničesar mi ne manjka. Na dan mojega odhoda bo treba spraviti moj kovčeg na kolodvor . . . a to bo tudi vse.«

»Ne, Gilberta.« je dejal on, »to še ni vse.«

»Kaj pride še?« je prašala ona osuplo.

»Nekaj, kar ti moram povedati . . . zakaj poslednja volja tvoje matere zahteva to: prosila me je, da naj ti razodenem, ko pride pravi trenotek. In človek v mojih letih ne jemlje slovesa, ne da bi mislil na to, da je to slovo nemara poslednje.«

»Oh, oče . . . oče! . . .«

»Najprej je treba, da nekaj poizvem. Preden odideš, bo to storjeno. In potem . . . da, potem ti povem reči, ki te bodo zanimala in ki jih moraš vedeti dete moje.«

XXXVIII.

Čitateljica.

Drugi dan zjutraj, ko je Gilberta odšla, da ponese Ivono tako željno pričakovani odgovor, je stopil Florestan malo da ne takoj za deklico na stopnice.

Toda dočim je hitela ona proti dvorcu Rošgijskih, se je napotil on v Busijsko ulico: šel je k Arsenu Pasturetu.

Med tem je stopila v Varenski ulici Gilberta v salonček v drugem nadstropju, a Ivona ji je planila nasproti:

»Da — kaj ne! Saj vam čitam že v oči!«

In ko se je Gilberta nasmehnila tej nestrpnosti, je zaklcala črnolaska:

»Mamica! Stara mamica! Pripravljena je . . . velja, je že gotovo!« Vdova, ki se — nedvomno iz diskretnosti — še ni bila pokazala, je stopila v salon.

»Ah, dete moje, vsa vesela sem, da hočete postati nekoliko moja. Kdaj hočete nastopiti svoje novo mesto?«

»Kadar izvolite, gospa markiza. Mislim sem, da se vam dam na razpolago, kadar pojedete na deželo . . .«

»Seveda, prej imate še urediti to in ono. Kaj pravi torej vaš stari oče?«

»Ravno on me je odločil. Priznati vam moram,« je dejala z usmevom, »da — ako bi bil pokazal on le najmanjšo nejevoljo . . . Toda narobe: nasvetoval mi je prav živahno, naj

sprejemem to, kar sem želela jaz na tihem od dna srca.«

Pokazal se je modrega in umnega, ko vam je svetoval tako. Zdaj, gospodična Gilberta, boste član naše rodbine; in Rošgijski kakor d' Ormoški se ne ločujejo radi od njih, ki so jih pozvali, naj žive njihovo življenje. Reči hočem, dete moje, da ne pojedete več od nas, ako ne bo vaša lastna volja . . . in želja moja je, da se to ne zgodi nikoli.«

»Tudi jaz želim to prav iskreno, gospa markiza.«

»In še le jaz!« je vzkliknila Ivona.

»Toda obvestiti moram papana in mamo — zakaj tudi ona čakata nestrpno.«

Stekla je iz salona in pustila Gilberto samo z vdovo, ki se je spustila v naslanjač:

»Opozoriti vas moram, dete moje, da ne bom vedno prav posebno smejoče volje. Stari ljudje imamo toliko vzroka, da smo tu pa tam čemerikavi . . . posebno, kadar se spominjamo . . .«

Zadušila je vzdih; zato pa je pogledala Gilberto tako nežno, da je prešinila deklico skrivnostna mehokoba:

»Pravim vam to, dete moje, da ne boste smatrali za nezadovoljstvo, kar bo samo slaba volja . . . Velike pa moje zahteve ne bodo . . . Zjutraj, ko pride pošta, mi boste čitali par ur. Jaz sama ne čitam rada. Brez naočnikov ne morem, a naočniki me utrudijo. Potem bo treba pisati moja

pisma . . . Pri tem boste vi moje oko in moja roka, zakaj moji prsti so revmatični in ne morejo dolgo držati peresnika. Nato se vam bo brigati samo še za Ivono; vadili jo boste na klavirju . . . Saj napreduje; kar veselo me ima, ko opažam vsak dan, kako ugodno se izpreminja njena igra pod vašim izvrstnim vodstvom . . . Poleg tega se boste izprehajali čim največ mogoče. Ivona ima o tem posebne misli. Ona hoče, da si okrepite zdravje pri nas na deželi. In tako počakamo večerje . . . Po večerji sledi rodbinski življenje, ki se ga udeležite tudi vi. Drugega vam nimam povedati.«

»Ali . . . to je cel program . . . pozemeljskega paradiža . . .«

»Ali si ne želite nobene izpremembe? . . .«

»Prav nobene . . .«

Prekinila se je in pomolčala:

»Samo nekaj sem hotela vprašati. Opoldne, ob uri kosila, dobim svojega starega očeta najlaglje doma. In ker mi je dala gospodična Ivona upanje, da vam ne bo nevšečno, ako ga posetim prav pogostoma.«

»Ob takšnih dnevih, dete moje, opraviva pošto malo prej, tako da se popeljeta lahko z vlakom, ki odhaja ob deseti.«

»Samo da je to . . . potem pojde vse kakor po nitki! Priznati moram, gospa markiza, da je bila to moja edina skrb . . .«

»Obiščite svojega starega očeta, kolikorkrat boste hoteli. Pojdite

k njemu vsak dan, ako vas veseli. To se pač razume, da ne bom jemala ubogemu možu njegovega najboljšega . . . njegovega poslednjega veselja. Le hodite k njemu . . . In, da zapečitava najin dogovor, dajte mi svoje čelo.«

Gilberta se je sklonila. In ko je pritisnila stara žena svoje vele ustnice na njene plave lase, je prešinilo obe mogočno čuvstvo, ki si nista mogli razložiti njegovega pomena.

Prišel je bil poslednji večer, ki ga je imela Gilberta še preživeti v ulici Ešikje.

Že je bila pripravljena v sobi s papirnimi vency vsa njena mala prtljaga. Zveznji in kovčki z zadržanimi jermeni so dajali skromnemu domovanju izraz otožne ločitve.

Pred nekaj dnevi se je bil Florestan — s pomočjo dogovora s Kazimirjem, kateremu je odstopil del svoje plače — pogodil z Burginjonom tako, da je imel večere proste.

In tisti večer je sedel v svoj stari naslanjač ter pokazal Gilberti stol.

»Sedi, dete moje, zakaj najinega pogovora ne bo konec tako naglo.«

Deklica je ubogala, vsa prevzeta od slovesnosti trenutka, ki se je risala v svečanih gubah na obrazu starega dobričina. On pa je povzel:

(Dalje.)

in oddelek baterije proti Šmaritji, da skuša od tod Avstrijce vreči nazaj proti Višnji Gori in zabraniti prehod na Notranjsko.

Boj pri Šmaritji.

Vas Šmaritjo je zasedel že 12. septembra obrst Teodor Milutinovič pl. Vilovski, komandant gradbiškega graničarskega regimenta št. 8. Po višavah okoli vasi je postavil 6 kompanij svojega regimenta in dva eskadrona huzarjev.

Dne 13. septembra jutrat je prišla po cesti od Ljubljane močna francoska kolona. Milutinovič je postavil svoje čete na vrhovih ob robu ljubljanskega barija. Skrajno levo križlo je tvoril stotnik Martin, ki je zasedel Grmišče, na desnem krilu je bil stotnik Niksič, ki je zasedel gozde v Vrhovki. Nekaj graničarjev je zasedlo Škofljič, vse drugo je bilo skrito za vrhovi. Ravno pred začetkom bitke je dobil obrst Milutinovič dve novi kompaniji varaždinskega graničarskega regimenta in dva topova v pomoč.

Ob treh drugi dan je podkralj sam postavil svoje čete za boj. En batalion je imel napasti posadko na Grmišču, en oddelek je imel obiti desno krilo in priti sovražniku za hrbet. Glavna moč pa je imela prodirati naprej po cesti proti Šmaritji.

Pri Škofljiči se je vnel kratek boj, po katerem so se Francozi umaknili nazaj v gozd, ker so hoteli počakati, da leva stran obide Avstrijce čez Pleše.

Milutinovič je mislil, da bodo Francozi tam čakali na pomožne čete, ki si jih je izprosil od gen. Rehbovica iz Višnje Gore. Toda bilo je že 4. ura popoldne — in bilo je še vse tiho. Med vojaštvom se je že raznesla vest, da so Francozi zasedli vrhove za Šmaritjo. Milutinovič je videl, da lahko postane njegov položaj zelo nevar — zato se je bilo treba odločiti. Sklenil je napasti podkraljeve čete z vso silo — in se potem ponoči skrivaj pomakniti nazaj. Da bi bil varen pred napadom od severne strani, je ukazal stotniku Niksiču, da naj gre Francozom naproti in naj jih napade iz zasede. To se je tudi posrečilo. Niksič je zadel na Francoze ravno, ko so ležali na neki gori nazgor. Izstrelil je na nje salvo in jih napadel z bajonetmi.

Presenečeni Francozi so se spustili v beg. Ta napad je bil za Avstrijce rešen. Med tem pa se je razvil krvav boj na Grmišču in za Zaloški hrib. Na Zaloškem hribu je stal major Rheinbach z graničarji in se je branil s tako hrabrostjo, da so se nazadnje morali Francozi umakniti. Boj je trajal do devetih zvečer.

Podkralj je zgubil 300 mož mrtvih in ranjenih, dva oficirja in 95 ujetnikov. Avstrijci so imeli 47 mrtvih in ranjenih, 28 je bilo ujetih.

Ob 9. zvečer je podkralj umaknil svoje čete nazaj proti Ljubljani. Njegova stvar je bila zgubljena. Bil je zelo žalosten. V Šmaritji se je ohranilo sporočilo, da se je vsled velike zube na Zaloškem hribu zjočkal, češ: najboljši ljudi sem izgubil. (Zanimivo je, da Francoz Voudoncourt, ki piše o tej bitki, zamočli, da jo je vodil sam podkralj Evgen. Pravi, da so se morali Francozi umakniti avstr. premoči.)

Štajersko.

Vstajanje elektraren na Dravi. V zadnjih letih je bilo v Podravju vse polno tujih inženirjev ter velepodjetnikov, ki so vsi stremili za tem, izrabiti izredno derožni tok Drave v dobivanje vodnih sil, zlasti za elektriko. Kmalu so se res tudi živela velika podjetja kot ono na Fali in v Ptuj. Tam seveda ni mogla in smela zaostajati mestna občina mariborska, če ni hotela zaiti v nevarnost, da se atakira v neposredni bližini Maribora samega ena ali druga firma z namenom, postaviti velike električne zgradbe. Že leta 1908, se je sestavil v občinskem svetu poseben odsek, ki je vzel v roke projekt zgraditve velike elektrarne v bližini takozvanega »Ferberjevega« otoka. Koncem leta 1911 je delo v odseku toliko dozorelo, da so bili načrti in prošnje predložene deželni namestniku. V tem pa se je javilo mnogo nasprotikov in vložilo se je celo vrsto prizivov, med drugimi tudi od mariborske planarne. Konečno se je stvar prepustila v rešitev c. kr. poledelskemu ministru in to je odločilo v dobro mestni občini. — Za izrabo vodnih sil v mariborskem okolišju — seveda, v kolikor pride v poštev Drava — se je potezala tudi mestna občina graška, in ni manjkalo mnogo, da se ji je posrečilo dobiti za to potrebnih koncepsov. Tudi danes, ko je stvar že ugodno rešena za občino Maribor, se pozala graška občina z mariborsko za souporabo. — Čim se vsi projekti izvedejo, nastane v neposredni bližini Maribora elektrarna, ki bo dajala 20.000 konjskih sil. Za dobavo teh sil

se bo uporabilo na sekundo 200 kubničnih metrov vode.

Maribor. (»Zetev«.) Prva igra letošnje sezone se je vrlo dobro obnesla. Že dolgo vrsto sezon — od »Valenske svatbe« sem, nismo imeli kaj toli dovršenega. Režiser g. Pajnhart je dobro izbral potrebne moči. Požar P. je bil prav izoben. Samo tu in tam bi bil lahko morda za spoznanje manj živahen; posebno v I. del. Pokazal pa se je mojstrski v II. in III. del. Notar Vesel je bil izborna kopiran, a te včasih svoje »akte« dal preveč — nam na ogled. Previdnost! Požar sin je imel z masko mnogo smole in bi prihodnje prosili, da brivec ne ravna toli samostojno. Nastop je pa bil prav dober. Milavca smo zlasti v mimiki občudovali. Zdenka in Lavrič sta pa žela itak pohvale dovolj. Le tako naprej! Požarjeva in Lavričevka sta bili dobri, a pri poslednji bi si bili želeli nekoliko več priprostosti v kostumu. Če končno še pohvalimo g. W., predsednika in našega mesarja ter ostale, smo pač zadostili naši nalogi. — Godba je prikrat izostala. Zdi se nam, da je pri dramah to umestno. Obisk je bil srednji. **Prihodnja predstava »Naš župnik« dne 19. t. m.** — Slišali smo tudi, da v bodoče izostane par prav dobrih moči, ki so že sodelovale — če ravno ne v partijah — nekaj časa, a to radi netaknosti par oseb. Kako se bo igral n. pr. »Quo vadis?« a.

Dnevni pregled.

»Slovenec« popravila. Bolgarski poslanec Pejev je pohvalil »Slovenca« — to smo že omenili — in zato se mu »Slovenec« revanžira. Gosp. Pejev namreč ne ve, da živijo Slovenci tudi na Koroškem, ker pravi, (doslovno): »Slovenec iz Kranskega, Štajerskega, Goriškega in Primorskega.« »Slovenec« je ta stavek citiral, ali ker je hotel svojim čitateljem zatajati, da njegov »slovenski prijatelj« Pejev ne zna, da živijo Slovenci tudi na Koroškem, je stavek kratkoma dopolnil in ga priobčil tako-le: »Slovenec iz Kranskega, Štajerskega, Koroškega, Goriškega in Primorskega.« To mi prav, kakor niti to ni prav, da gosp. Pejev ne ve, da Slovenci tudi živijo na Koroškem. Zanimivo je pri tem tudi še to, da Slovence tako slabo pozna na Bolgarskem moč, ki velja za nekakega poznavalca Slovencev. Drugi Bolgari menda sploh ne vedo, da sploh obstajamo.

Za albanske razbojnice se poteguje v uvodniku »Neue Freie Presse« ki pretaka grenke solze, češ, da bodo Srbi preveč strogi z njimi, potem pa priporoča srbski vladi, da bi z njimi postopali milo in da bi lahko dala onim Arnavtom, ki živijo na srbskem ozemlju nekako avtonomijo. Ta je pa lepa. Srbija naj da avtonomijo majhnemu številu Arnavtov, ki živijo na njenem ozemlju raztreseni, Avstrija pa noče dati avtonomije nam, Slovincem, ki ne samo da živimo kompaktno in da nas je okoli pol drugega milijona, temveč smo tudi kulturni narod, med tem ko so oni Arnavti navadni roparji, med katerimi sploh ni ljudi, ki bi znali čitati ali pisati. Naj se torej obrne »Neue Freie Presse« na avstrijsko vlado, ki naj da srbski vladi dober zgled. Dokler bodo pa avstrijske vlade preganjale in zatirale Slovence, Hrvate in Srbe, se prav čudno čitajo oni nasveti v »Neue Freie Presse« na naslov srbske vlade.

Četrta albanska prestolnica. Ismail Kemal, predsednik začasne albanske vlade, rezidira v Valoni. Esad Toptani se je z Ismailom Kemalom skregal in je proglasil za albansko prestolnico Drač. Skader je tudi nekaka prestolnica, sedaj se je pa spomnil neki Arnavt iz Tirane, da bi se morala prestolnica pravzaprav prenesti v Tirano. Svoje državne uprave Albanija torej še nima, zato pa ima kar štiri prestolnice in ker je tam še več mestec in vasic (Elbasan, Kroja, Lješt itd. itd.), bo v Albaniji kmalu več prestolnic, kot v celi Evropi skupaj. Razun tega bo treba imenovati za Albanijo ob enem kar tri kralje (ker ne one, ki so sli v Betlehem), pa se delijo Albanci na tri vere in katoličani hočejo na vsak način, da bodi kralj katoličan, muslimani zahtevajo muslimana, pravoslavni pa menda tudi pravoslavnega kralja. Najbolje bo, ako bo katoliški kralj rezidirjal v Skadru, muslimanski v Draču, pravoslavni pa v Valoni. Druge albanske vasi bodo sicer prikrajšane, ali morda bodo vseeno zadostovale samo tri prestolnice in samo trije kralji. Operetska država ta Albanija, ali Evropa tega še vedno ne uvideva, ona misli, da ji bo mogoče ustvariti albansko državo. To bo Evropa enkrat razočarana.

Sodba Nemcev o Albancih. »Tagesspost« izreka o Isu Boljetinacu sum in pravi, da je to najbrže srbski agent, ki ščuje Albance, da gredo Srbom pod nož. Imajo pa Nemci res

tepe predstave o albanski vladi, ko sumnič, da je član vlade Isa Boljetinac lahko voljen minister, ob enem pa srbski agent. Ali zasluži potem ta narod svojo državo? Zakaj se Avstrijci tako poteguje za Albance? Radi njihove kulture najbrže!

Kongres »Svobodne Misli« se je otvoril 4. oktobra v Lisaboni na lisabonskem magistratu. Kongres ni samo sestanek, na katerem bi se razpravljalo o zadevah »Svobodne Misli«, temveč to je nekakšno mednarodno zborovanje, sklicano od mlade republike ob priliki triletnega praznovanja odstranjenja monarhije. Portugalska vlada hoče slišati mnenje kongresa o svojem zakonu, s katerim je dosežena ločitev cerkve od države in želi predlogov na morebitno modifikacijo; dalje želi nasveta, kako izvesti racionalistično vzgojo, skladajočo se v »Svobodni Misli«. To vprašanje ima za republiko, kateri je monarhija in cerkev zapustila 60 odstotkov analfabetov, veliko važnost. Ker le pa potreba, da bi republika dobila globoke korenine v najširših vrstah naroda, kar je brez temeljitih socialnih reform nemogoče za to se na kongresu obravnava tudi vprašanje: »Svobodna Misel« in socialno vprašanje. Vodilno mesto pri prireditvi kongresa ima sama portugalska vlada, posebno predsednik ministrskega sveta A. Costa. Za Češko »Svobodno misel« sta odposlana na kongres dr. Th. Bartošek in Slovski, Mlinar s Klavar, Dr. Bartošek zastopa tudi slovensko akcijo »Svobodne Misli«.

Pittreich je dobil včeraj v »Sl. Narodu« odgovor, kakoršnega zasluži in dobro pripomni »Sl. Narodu«, da je sedaj naloga slovenskih klerikalnih poslancev, da nastopijo proti Pittreichu z vso odločnostjo in z vso brezobzirnostjo. Vsi napredni elementi bodo na njihovi strani.

Vedno besnejši postaja boj Italijanov nasproti slovenskemu življu v Trstu in na Primorskem sploh. Dosedaj je imelo pred tem bojem, ki se povsopenja čestokrat do najgusnejše višine, mir vsaj naše gledališče, naš kulturni hram. Toda od zanaprej bo drugače. Italijanom razvoj našega gledališča ni posebno všeč; oni dobro vedo, da gledališče narod kulturno dviga, zato nam ga ravno tako malo privoščijo, kakor n. pr. šole. Zlasti pa jih peče, ker uprizorja naše gledališče tudi boljša svetovna literarna dela in se v tem oziru že nekako kosa z italijanskim odrom. Da je to resnica, to nam potrjuje nedeljska prepoved opere »Metulček« (Butterfly). — To kar se je to prepovedi izvršilo, je nezasišana krivica, je velik kulturni škandal. Do danes je bila kultura mednarodna, in bo tudi zanaprej, toda ne za vse — kajti Italijani je Slovincem iz narodnega sovraštva ne bodo privoščili. Toda s tem postopanjem si Italijani v kulturnem svetu ne bodo pridobili bogve kake slave, nasprotno, res kulturni narodi bodo iz tega spoznali italijansko kulturo, imeli bodo priliko videti, kako se italijanski narod vedno bolj pogreza v nižnje plitvosti in barbarstva. V nas Slovincih pa so si s tem činom pridobili še velikog očnega nasprotnika, ki se bo bojeval do skrajnosti proti tej italijanski pakazi — boljše izraza ne zaslužijo — katera nas misli s takimi sredstvi zadrževati v našem kulturnem napredovanju. Boj proti takemu sistemu, pomeni boj za pravico in kulturo.

Kje je bil deželni zdravstveni svet? Poročali smo, da je končno tudi »Slovenec« priznal, da je bila zamaknjena Johanca v Vodicah navadna sleparja. Skoraj leto dni je trajalo sleparstvo v vodiškem farovžu s telečjo krvjo. Listi »Dan«, »Sava«, »Slovenski Narod« in drugi časopisi so prinašali več mesecev porize, naj se stori tel svinjarji in oslariji konec, a je bilo vse zaman. Na tisoče ljudi je romalo v Vodicke gledališče, zvedelo se je nešteto dokazov, da se uganja v vodiškem farovžu nečuvstvo izkoriščanje kmetijske terčialne zabito, vse je kazalo na ta škandal XX. stoletja na Kranjskem, a »Slovenec« je molčal, knezoškof dr. Jeglič pa je ta škandal dopuščal mirno dalje. Da, še več, dopuščal ga je, in Johanca je povedala, da ji je škof kupil nove srajce. Mi nismo imeli o inteligenci našega škofa nikoli posebnega mnenja in če je razširjal knjige o čudežu v Lurdu, je naravno, da je verjel tudi v čudež v Vodicah. Doktorski škof in vrhovni glavar katoliške cerkve na Kranjskem, je bil za norca kmetijske sleparke! Knezoškof dr. Jeglič je postal žrtev špekulantskega vodiškega fajmoštra! Zdal pričakujemo le še pastirski list, v katerem prizna naš Bonaventura svojo nesmrtno blamažo. Če tak škof, ki blamira vso katoliško cerkev ne spada v penzijo, potem ne vemo, kdo naj takemu pastirju še kaj veruje. Toda nas zanima predvsem stališče naše vlade glede tega kulturnega škandala. Čitali in slišali smo, da je bil v Vodicah opeto

vano c. kr. okrajni glavar iz Kamnika in c. kr. orožništvo je imelo v Vodicah službo dan na dan. Uradnih poročil je dobila torej naša c. kr. deželna vlada o dogodkih v Vodicah dovolj. Kaj je ukrenila naša vlada? Ali je na vse le molčala? Ali ni čitala kaj počno terčialke z vodo, v kateri so se prale Johaničine srajce in krvave rjuhe? Pri naši vladi prevohajo in prešofajo po listih vsako besedico. Ali baš poročil o vodiških higijeniških škandalih, vrednih najtemnejše Rusije, niso čitali? Ali se c. kr. deželni zdravstveni svet ni nič bal, da se prične po Kranjskem epidemija vsled manipulacije z gnilo telečjo krvjo? Kaj je ukrenil ta najvišji zdravstveni svet na Kranjskem v varstvo zdravja oseb, ki so občevali v vodiškem farovžu? Ničesar? Naše mnenje je, da je ves srednjeveški škandal velika sramota za vso kranjsko deželo, zlasti pa za našega škofa in za naše oficijalne zdravstvene oblasti. Dobro bi bilo vprašati ekselencen barona Schwarza: Ali vam je znano, kdo je pospeševal sleparije v Vodicah in kdo se je z njimi izkoriščal? Ali vam je znano, da je imelo uradnih opravkov v Vodicah kamniško glavarstvo in c. kr. orožništvo? Kakšna so uradna poročila o tem? Kaj je počela nad vsem tem javno opisovanim škandalom c. kr. deželna vlada in specialno c. kr. deželni zdravstveni svet? Kdo je odgovoren za to osramočenje kranjske dežele? Kaj misli gospod baron ukreniti, da se krivci sleparije in zanikarni uradniki primerno kaznujejo?

Glede služb v Srbiji opozarjamo na današnje izjavo »Slov. kluba«: Glede ženskih velja to, kar je bilo v »Dnevju«. Službe so za služkinje, hišne, kuharice in postrežnice. Ker se je več žensk obrnilo na naše uradništvo in na »Splošno slov. žensko društvo« — povdarjamo še enkrat, da niti mi, niti »Splošno slov. žensko društvo« ne posredujemo, pač pa dobe poštna dekleta pri nas navodila za pot.

Gorečnost brnske policije. Smo mislili, da imamo samo tu doli na jugu pazljivo policijo, pa jo imajo tudi v Brnu. Pri zadnjih demonstracijah, ki so jih priredili Čehi proti nemškemu »bonbontagu«, je policija aretirala poslanca Stranskega in cesarjevega namestnika barona Bleyleba. Seveda sta bila oba kmalu izpuščena. Če bodo policiji dobili odlikovanje, tega se ne ve.

Iz vlaka je padel. Dne 2. t. m. je padel iz osebnega vlaka med postajama Logatec — Verd iz voza tretjega razreda ob 10. uri 45 minut ponoči na Dunaj pristojni mašinist avstrijske mornarice Franc Diringer, ki je bil na potu v svojo domovino. Diringer je padel iz voza na železniški nasip skoro pet metrov globoko in se je onesvestil. Drugo jutro ga je pa na mestu nesreče našlo osebo nekoga tovarnega vlaka. Diringerja so prepeljali na postajo Verd, kjer se je čez nekaj časa zavedel. Ponesrečenec pa ni mogel povedati, na kak način se je pripetila nesreča. Njegove poškodbe so težke. Poleg notranjih poškodb si je Diringer zlomil eno roko in eno nogo. Prepeljali so ga v garnizijsko bolnišnico v Ljubljani.

Fantovski pretep. Pred nekaj dnevi je prišlo več fantov iz Vogelj v vas Voklo pri Kranju. Zavili so v gostilno, kajpada. Tam so ostali pozno v noč. Pijače seveda ni manjkalo. V gostilni pa so bili domači fantje, s katerimi so se hoteli prepirati. No, do prepira pa le ni prišlo, ker so bili domači fantje moški in se niso zmešali za privravnice. To pa je poslednje raztogočilo. Okrog enajste ure ponoči so se dvignili in odšli iz gostilne. Vendar pa so ostali v vasi in se niso napotili domov, ampak so začeli na vasi razgrajati. Slednjic pa je tudi domačim fantom zavrela kri in sklenili so, da poženo grdavi, od koder je prišla. S skupnimi močmi, oboroženi s koli in z vsakovrstnim orožjem so po bridkem boju pognali sovražnika v beg. Na obeh straneh je bilo precej ranjenecov in da je dobila bitka svoje pravo ime, je bil tudi eden izmed fantov ustreljen v desno stegno.

Nevarna grožnja. Pri stavbi mostu v Lučnah je orožništvo aretiralo tam zaposlenega delavca Franceta Slamnika, ker je hotel svojega tovariša ubiti s sekuro, ki pa mu jo je tretji delavec še pravočasno izpulil iz rok. Slamnika je orožništvo izročilo okrajnemu sodišču v Škofji Loki.

Raz šest metrov visoko streho je padel dne 45letni tesarski pomočnik Pečar Franc in se je smrtno nevarno pobil. Nahaja se sedaj v deželni bolnišnici v Ljubljani.

Če se človek preveč napije je hudo. To je poskusil 47letni poljski dninar Torkar Peter iz Zgornjih Pirinč. V soboto se ga je preveč nasrkal, padel je na obraz in se na več krajih poškodoval.

Nesreča pri streljanju s patrono. Bežok Peter, 18letni posestnikov sin je streljal dne 2 dni s patronami in se je ustrelil nad desnim kolonom. Pomoči

je moral iskati v deželni bolnišnici v Ljubljano.

Mesto Nome v Alaski porušil potres. — 150 hiš se podrla. Mesto Nome v Alaski je porušil potres; 150 hiš je potres podrli. Veliko hiš je tako poškodovanih, da jih bodo morali podreti. Škoda cenijo na 1,500.000 dolarjev.

Postrežnica podedovala 1 milijon 500.000 mark. Neka stara dama v Wiesbadenu je volila svoji večletni postrežnici, ženi mizarskega pomočnika Diebnerja, 1,500.000 mark. Svojemu bratu je volila 300.000 mark.

Tvorilca sladkorja pogorola (2.000.000 K škode.) Dne 7. t. m. dopoldne je prišel goreti mlin za sladkor in sladkorna rafinerija tvrdke Michales & Komp. v Schulanu. Požar se je strašno hitro razširil. Tvorilca je popolnoma uničena. Sladkor in skladišče so rešili. Škode je dva milijona kron.

Morilec Spencer — priznal 20 umorov. Iz Newyorka poročajo, da je v 14urnem zaslišanju morilec Henry Spencer popolnoma hladnokrvno priznal 18 umorov in dva umora policistov. Izjavil je, da je bil štirikrat poročen in da je vse svoje žene umoril. Policija v Filadelfiji je menda doznala, da je pravo ime morilca Good. Zločinec je svojo izpoved končal z besedami: sedaj sem pa preutrujen, da bi se še nadalje spominjal storjenih dogodkov. Moram se naspiti. Ko se bom izpočil, vam bom mogel morebiti še kaj več povedati.

Ljubljana.

— **Izborno krtači inženir pl.** Šuklje klerikalne elektrizarce. To bo pa zopet bevskanje na klerikalni strani. Kot nerodne dijake tako jih obdela in jih hvaleži radi humorja, ki ga resni strokovnjak dovolj najde v »električnih« poročilih deželnega odbornika Lampeta. Naposled je pa cela stvar silno resna, kajti iz poljskega gospoda inženirja izhaja, da bo kajžar in delavec na Gorenjskem elektriko Krekovih »fantov« mnogo dražje plačeval, kot plačuje električno luč Ljubljancem. — Pri oddaji električnega toka pa delajo klerikalci tudi z nasiljem. Pl. Šuklje pravi: Bilo nas je dokaj prič, ko je g. kolega Serbec grozil državnemu inženirju: »Če ne kupite za vašo tovarno deželne elektrike po ceni, ki je zahtevamo, pošljemo politika na Dunaj v ministrstvo in preskrbel vam bo poleg naše elektrike še posebno dolg nos.«

— **Piskala bosta** tako Jožef Gostinčar, kakor Janes Krek, katera je tožila Kamila Theimer vsled žaljiv v »Slovenca«, ker sta pa oba državni poslanci, se bo cela zadeva pretesala v parlamentu, ki ju bo sodišču tudi izročil četudi »fanta« drugače mislita.

— **Finančna prokuratura v Ljubljani** izjavi Slovence, ker jim pošilja tudi takrat, kadar hoče izvelič iz njihovih žepov denar, nemške porize. Te dni smo omenili, da je c. kr. sodišče ljubljansko poslalo slovenskemu žurnalistu nemški spis finančne prokurature s svojim nemškim sklepom. Žurnalist je vrnil spis sodišču, ki mu je sedaj zopet doposlalo spis z naslednjo opombo: — »se vrača spis s pripombo, da ni naloga sodišča strankam pošiljati prestave došlih vlog, ter da se morajo po obstoječih predpisih sodni sklepi v istem jeziku izdati, v katerem se je stavljal predlog.« To je res in mi niti dolžni nismo sodišča, da je ono kršilo narodno ravnopravnost, pač pa iziva finanč. prokuratura, ker vlaga pri sodišču svoje vloge, namenjene Slovincem, v nemškem jeziku. In ako ta čudni urad tako dela nasproti človeku, za katerega lahko zanapreje, da bo smatral to za izzivanje, potem je jasno, da so vse vloge finančne prokurature pri sodišču izključno nemške in to je škandal, ki se ne bi smel trpeti.

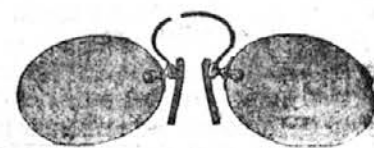
— **Laško-nemški krožek** je na zadnjem pomenku določil ponedeljek in četrtek (od pol 8. do pol 9.) za drugi tečaj, sredo in petek (od pol 7. do pol 9.) za prvega, vendar tako, da člani enega oddelka lahko obiskujejo drugega. Članarina, ki je prejkotne, ostane enaka lanski, se določijo šole na običnem zboru prihodnj teden.

— **Selo pri Ljubljani.** Klerikalci, kadar jih je sram svojih umazanih dejanj, začemajo s popravki in se sklicujejo na § 19. tiskovnega zakona. To ni res in to je res. To bi bilo vse lepo, ko bi le kaj pomagalo. Na prednjaki jih stopajo na prste in to jih boli, da si ne upajo počenjati, kaj bi sami hoteli. S pomočjo slavne deželne vlade, deželnega odbora in zloglasnega klerikalnega župana Orazma ne pridelo nikamor naprej. Vsako brutalno umazano porabo nasproti svojemu političnemu nasprotniku. Kadar se jih pa zadene prav v živo, takrat pa zavilijo kakor poparjen pes. Tako čitamo od nedelje sem v »Dnevju« kar dva po-

K. JURMAN OPTIK IN SPECIALIST Šelenburgova ulica

Optični zavod z električnim obratom. — Aparati, poljska kukala, daljnogledi.
Za prvovrstno tehniko se jamči. — Popravila se izvršujejo v lastni delavnici.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ali nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Pozor kolarji in mizarji! Ročna žaga, trakarica (Bandsäge) se ceno proda. Jožef Mavec, kolar v Lokvi, p. Divača. 978-3

Knjižnica, obstoječa iz gospodarsko-strokovnih knjig, se proda. Več pove Tomo Jerala, Škofja Loka. 979-2

Večja, ali manjši dve meblova- ni sobi se išče za takoj. Ponudbe na »Prvo anonimno pisarno«. 967-4

Najboljše kranjske klobase

komad po 20 in 40 vin. razpošiljam po povzetju od 10 K naprej. Večja naročila poštine prosto. Vsako sredo in soboto prodajam na trgu v Ljubljani. J. PRIMC, gostilničar in izdelovalec klobas, Selo 23 pri Ljubljani.

Stara, dobičkanosna industrija v Trstu

opremljena z najnovejšimi stroji, išče zaradi povečanja banko, društvo ali resno trdiko kapitalistov.

Ponudbe pošto ležeče Trst, pod „Commercio 100“.

FR. P. ZAJEC Ljubljana, Stari trg št. 9

priloga kot prvi slovenski izprašani in obla- steno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj

optični zavod.

Daljnogledi, topomere, in zrakomere vseh vrst. Očala, ščipal- niki natančno po zdravni- škem receptu. Cenike pošiljam na zahtevo za- stonj in pošt- nine prosto.

V kavarni Krapš, Škofja ulica šte. 12.

se oddajo sledeči časopisi:

Neue Freie Presse, Extrablatt, Fremdenblatt, Neues Wiener Journal, Reichspost, Danzer's Armee-Zeitung, Grazer Tagblatt, Österreichische Illustrierte Zei- tung, Moderne Kunst, Illustration, Gartenlaube, Das interessante Blatt, Wiener Bilder, Wiener und Pschutt Caricaturen, Kleines Witzblatt, Jugend, Kikeriki, Slo- venski Narod, Slovenec, Dan, Zarja, Edinost, Soča, Obzor, Pesti Hirnap.

Berite in strmite! ! Nezaslišano!

700 komadov pa samo K 3-75. Krasna pozlačena 36 ur natančno idoča anker- ura z verižico. Garancija 3 leta, 1 mo- derna svilena kravata za gospode, 3 fini žepni robci, 1 prstan za gospode z imit. zlatnim kamnom, 1 cevka za smodke iz morske pene, 1 eleg. broška za dame (novost), 1 krasno žepno ogle- dalec, 1 usnjata denarnica, 1 žepni no- žek, 1 par manjšetnih gumbov, 3 na- prani gumbi, vse double zlato s pa- tentnim zapiralom, 1 srčkan album za slike s 36 slikami najlepših mest na svetu, 5 šaljivih predmetov, velika ve- selost za mlado in staro, 1 povsod pov- sod potreben spisovnik za pisma, 20 pisalnih predmetov in še 600 različnih predmetov, ki so potrebni v vsaki hiši. Vse skupaj z uro, ki je vredna že sama tega denarja, samo K 3-75. Pošilja se po poštne povzetju. Dunajska raz- pošiljalnica

Fr. Windisch, Krakov št. K/27. NB. Za neugajajoče denar nazaj.

Učilnica za krojno risanje, prikrojevanje in iz- delovanje ženskih in otroških oblek REZA HUBMAYER

Ljubljana, Mestni trg šte. 24, II. nadstropje.

Pouk se vrši v tečajih, ali pa posamežno. — Prodaja vsakovrstnih krojnih vzorcev za angleški in francoski način. — Naročila sprejema od 12. do 1/1. ure dopoldne in od 6. do 7. ure zvečer.

Oglejte si

pred nakupom izgotovljene obleke, sukna in pelerine za odraslo in

:: šolsko mladino ::

v trgovini

„Pri Škofu“

Ljubljana, Pred Škofijo šte. 3 — zraven škofije — nasproti gostilne „Pri Sokolu“.

Vedno najnovejše. Od dobrega — najboljši! —

Lovski

klobuki, čepice - pletene telovnike sviterje, gamaše, dokolenice - - - -

- - - - - nogavice

rokavice - - - - -

- - - nahrbtnike

i. t. d.

Specijalna modna in športna trgovina za : gospode in dečke :

J.Kette

Ljubljana, Franca Jožefa cesta 3.

Zadnje novosti!

Priloga se največja izbira jesenskih in zimskih kostumov, modernih jop in plaščev, vrhnih kril za

dame in deklice.

Za gospode in dečke

velika izbira oblek, površnikov, zim- skih sukenj, nepremočljivih pelerin najnovejšega kroja. — Radi neznatnih — stroškov cene brez konkurence. —

Konfekcijska trgovina

A. Lukić, Ljubljana

Pred škofijo šte. 19.

Dekoracijski divan

in trije blazinasti stolčki, dobro ohran- njeno, se proda. — Vpraša se: Gra- dišče št. 15, II. nadstr., vrata 21.

Tovarna planinov

Anton Pečar, Trst

ulica Farneto šte. 42.

izdeluje po naročilu planine, ki so po svoji konstrukciji, dobrem materialu in najnovejšem lastnoizumljenem modelu dosegli vsepovsod naj- boljši sloves. Priporočam se slav. učiteljstvu, preč. duhovščini i. dr. veleuglednim krogom za naročila, kakor tudi vsako ugaševanje in po- praviljanje glasbenih instrumentov.

Slovinci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Metodove šolske družbe!

Modistinja

MINKA HORVAT

Ljubljana, Stari trg št. 21.

Priporoča svojo veliko zalogo damskih in otroških klobu- kov, športnih čepic in vseh potrebščin za modistke.

Popravila se točno in najcenejše izvrše.

Vsaki dan

otrdi to prepričanje:

nežno vonjavo, istotako fini okus, — polno zlatorujavo barvo da naši kavi edino le dobroznani, izkušeni za- grebški

„kavin pridelek pravi :Frank:“ s tovarniško znamko „kavin mlincek“.

Povečanje portala v najmodernejšem stilu!

v parterju in v I. nadstr. sedanjega lokala, ter za celo fronto hiše (G. Simonetti) Mestni trg 6, da bo mogoče, z elegantnim aranžiranjem izložb, vsaki čas prepričati cenj. odjemalce o moji najpolnejši izbiri v konfekciji za dame, gospode, dečke in

deklice.

Radi ogromne zaloge oddajam blago pod lastno ceno, še pred sezono!

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Moderne kožuhovine za dame

kakor mufl in ovratnice, otročje garniture,

kožuhovinaste čepice, ovratnice in rokavice za gospode v obilni izbiri in poljubni ceni

v modni in športni trgovini

P. Magdić, Ljubljana, nasproti glavne pošte.